

Kolkové známky – zajímavosti vydání z roku 1997

Kolky mají dlouhou historii, v Rakousku byly zavedeny o více než půldruhého století dříve, než poštovní známky, ještě starší je používání kolků v Holandsku, kde je zavedli před bezmála čtyřmi sty lety! A protože lidem je odedávna vlastní touha něco sbírat (jde o atavismus zděděný po dávných předcích sběračích), časem se vyskytli zájemci o jejich shromažďování – dnes je považujeme za pradávňé filatelisty. Irský daňový úředník John Bourke sestavil v roce 1774 soubor všech existujících kolků, ten je dodnes uchován v Královské irské akademii v Dublinu. První kolky měly podobu otisků razítek či pečetidel na listinách, a to ještě před jejich sepsáním. Teprve mnohem později získaly současnou podobu, tedy jako nalepovací listinné kolky. To je sblíží s poštovními známkami a v našem oboru tvoří oblast fiskální filatelie. I v ní existují zajímavosti a vzácnosti, a to i mezi kolky moderními, ba dokonce téměř současnými.

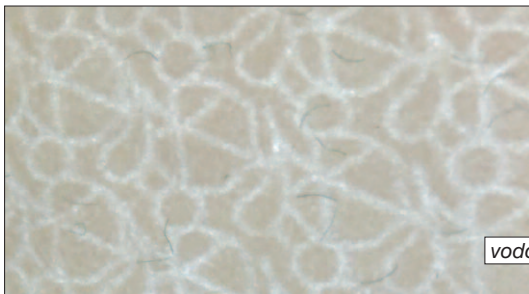
FRANTIŠEK BENEŠ

Za bezmála třicet let trvání České republiky byly u nás používány kolky čtyř vydání – československého z let 1961/85, a pak tří českých (1993, 1997 a 2011, poslední jmenované platí dodnes). Všechny mají obdobnou úpravu, kolková známka je dvoudílná, pod „hlavní“ částí se nachází průsekem či perforací oddělený „kupon“, a na obou je uvedena nominální hodnota. Řada přitom začíná jednokorunou a končí kolmem tisícikorunovým, u čs. vydání pětisetkorunovým. Vzhledem k vysoké nominální hodnotě byly kolky od pradávna často padělané ke škodě státu, a to se nevyhnulo ani kolkům našim, jak o tom píšu například v článku *Nebezpečný padělek v jednom z nejmladších oborů filatelie* ve F12/06 (je to už bezmála patnáct let a pro některé novější členy Klubu Filatelie by nemuselo být snadné jej získat, proto na následujících stranách otiskujeme jeho zmenšenou kopii).

Vydavatel našich kolkových známek, ministerstvo financí, ve druhé polovině 90. let rozhodlo posílit jejich ochranné prvky, a to úpravou dosavadního vydání z roku 1993. ¹⁾ Na tom spolupracovala i Poštovní tiskárna cenin, tradiční výrobce kolků.

Bylo rozhodnuto, že bude zachována stávající podoba, papír i barvy, ale

- 1) bude upuštěno od **společného tisku** nejnižších hodnot na jednom archu (1, 2 a 5 Kč byly dosud pro malé náklad tištěny společně);
- 2) ze stávajících 11 nominálních hodnot bude **vypuštěna** hodnota 2 Kč;
- 3) hodnotové štítky budou mít jednotný **oranžový podtisk** vytištěný opticky aktivní barvou, která bude v UV záření emitovat **oranžové světlo** (předchozí emise měla štítky zelené, bez opticky aktivní složky barvy). Konkrétně to popisuje vyhláška MF č. 264/97 Sb., novela vyhlášky O kolkových známkách, účinná ode dne vydání nové emise, tedy od 1. 11. 1997. V jejím ust. 3 se uvádí: „Kolkové známky jsou tištěny v kombinaci ocelotisku a rastrového hlubotisku na ceninovém papíru s ochrannými vlákny a s vodoznakem ve tvaru stylizovaných lipových listů.“

vodoznak

POŠTOVNÍ TISKÁRNA CENIN PRAHA

AKCIOVÁ SPOLEČNOST

170 04 Praha 7 - Holešovice, Ortenovo nám. 16

Ministerstvo financí ČR
odbor přímých daní
pí. Dědková
z d e

VÁŠ DOPIS ZNAČKY ZE DNE

(Uvážte v odpovědi)
NAŠE ZNAČKA

VYŘÍZUJE / LINKA

PRAHA

VEC: ON-232/96 Tichý 8721/227 17.7.1996

Tisk kolků

Na Váš telefonický dotaz o pravosti kolků nominální hodnoty 500,- Kč sdělujeme:

1. Kolky jsou pravé, tištěné v PTC Praha a.s., nejedná se o padělky. Ochrana - speciální vodoznak "stylizované lipové listy", svítící a nesvitící vlákna, šedá nekopírovatelná barva v podtisku, evidenční číslo a datum souhlasí podle záznamu s dobou tisku.
2. Kolky byly staženy od ČP naším speciením oddělením, zabývajícím se ochraňovanými tiskopisy, a jsou v tomto oddělení uloženy pro případ kontroly orgánů MF ČR, popř. orgánů MV ČR. Počet kolků je 152 kusů.
3. Podle doby tisku 16.8.1995 a evidenčních čísel archů 84111 a 84112 se jedná o množství 4 ks tiskových listů s 50 ks kolků, vytištěných tiskařem p. Baláčkem a třídných pí. Potužákovou.
4. Podle našich provedených zjištění jde s největší pravděpodobností o přehlédnutí pracovníce v dokončujících operacích, kdy makulturní tisky dala do dobrých tisků, určených k expedici.

Závěr: Za naši chybu se Vám omlouváme. Při nejbližším termínu tisku této hodnoty Vám bude částka za vadné tisky připsána k dobru. Před tiskem další emise, abychom vyloučili obdobné nedostatky, doporučujeme schůzku u Vás, kde vzájemně vyladíme případné další vyšší zabezpečení této ceniny.

S pozdravem

Pavel Tichý
obchodní náměstek

¹⁾ Přispět k tomu mohla situace, kdy mezi standardními archy tiskárna v roce 1996 v důsledku přehlédnutí svých pracovníků propustila do distribuce několik archů makulturních, což se stalo předmětem šetření ministerstva financí, zda nejde o padělky.

Nebezpečný padělek v jednom z nejmladších oborů filatelie

V posledních letech můžeme na burzách, v nabídkách obchodů i v aukcích zaznamenat zvýšený zájem sběratelů o kolikové známky, zkráceně nazývané koliky. Není přitom divu – z rozhořnutí FIP i národních svazů se jejich sbírání stalo oficiálně uznávanou součástí našeho oboru a jako s plnohodnotným filatelistickým materiálem se s nimi můžeme setkávat ve výstavních expozicích i ve filatelistické literatuře. Přes starobylou koliku (nejstarší nalepovací kolikové známky platné na našem území vyšly pouhé čtyři roky po prvních rakouských známkách) je to navíc obor poměrně bezpečný, protože padělky ke škodě sběratelů či státní pokladny je prozatím zaznamenáno velmi málo. Co však platilo věčně nemusí platit dnes, jak si právě ukážeme.

FRANTIŠEK BENEŠ

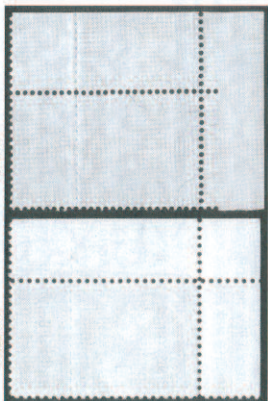
V Příručce pro sběratele poštovních známek a celin ČR, kterou vydal tento český pražský POFFS, je zařazena i kapitola Kolikové známky ČR, zahrnující koliky CSR platné u nás po 1. 1. 1993 jako předběžné a později souběžné, a dále kolikové známky obou enkláv České republiky. Při jejím zpracování jsme počítali sběratele, aby nám zapůjčili několik exemplářů k vyobrazení, a přitom jsme učinili zajímavý objev. Byl jím kolek nominální hodnoty 500 Kč, který se už na první pohled v řadě znaků liší od koliků ostatních. Abychom vás nenaplnili – nepochybně šlo o padělek ke škodě státu a zejména na něm bylo i to, jak hodně se podobá

některým z padělků výplatních známek ČR ke škodě pošty, o nichž jsme opakovaně referovali ve Filatelii a které jsou obsaženy i v expozitě Komise značek SCF vystavené v Poštovním muzeu v Praze (můžete jej zhlédnout i v rámci trvalé virtuální filatelistické výstavy ExpoNet na www.japhila.cz).

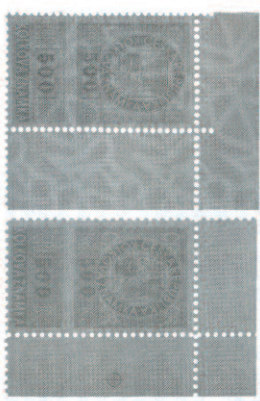
V případě předchozího koliku jde o poměrně nebezpečný padělek, který (přestože je tišší odlišnou tiskovou technikou, na odlišném papíru a odlišný je i jeho lep, zoubkování a prasek a ochranné prvky jsou na něm pouze napodobeny) může snadno oklamat méně informovaného spotřebitele či úředníka. Na obřadu představujeme **padělaný kolek 500 Kč**, který byl distribuován v celém napodobeném přepážkovém archu, na jehož okraj byly zjištěny osvětlové soustiskové křížky pro každou ze tří použitých barev (vyskytují se i špatně střižené – vzájemně posunutě).

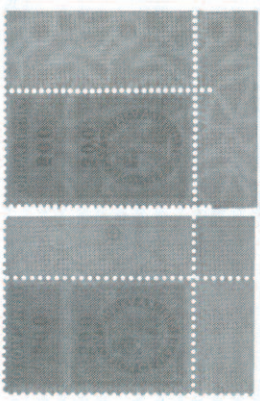
Pohled v denním světle - zepředu

- zezadu

Pohled v přítluku - zepředu

- zezadu

Všichni, kdo se zabývají známkami a celinami České republiky, nepojí sběratelství, že v devadesátých letech (a pak ještě v roce 2002) byla zjištěna řada padělaných známek (a dopisnic) ke škodě pošty (přičemž v určitých obdobích byl dokonce problém v Praze nazvat v tlačce na pravou známku či dopisnici, protože všude prodávali falz). Potom však najednou jako když utne a v posledních letech se žádné další padělky ke škodě pošty už neobjevily. Důvodů tohoto stavu je zřejmě několik – od změn základních poštovních tarifů (komplikující hlady prodej falz v trafikách), přes zdokonalení bezpečnostních prvků u nových poštovních cen (včetně barevných výplní známky, hologramy na dopisnicích) po novou oblast zájmu padělatelů – kterou jsou zřejmě právě kolikové známky. Pokud si dříve tak aktivně padělatelé známek ke škodě pošty? – tak teď už zná odpověď. Předložený padělek kolikové známky totiž z mnoha ohledů přimáá padělatelů známky 3 Kč Brno z roku 1994, přeměň jeho zdokonalenou variantu zjištěnou v poštovním provozu na přelomu let 1995/96, a dále některé z prvních padělků známek emise Státního síly.

Koliky mají na rozdíl od známek několik prvků padělatelů příznivých výhod: Jejich nominální hodnoty jsou nepoměrně vyšší než je tomu u výplatních známek základních tarifů (jedny prodány koliky za 500 Kč vynese stejně jako stokusový arch pětkorunových známek).

32 • FILATELIE 12/2006

¹⁾ Pozornost filatelii filatelii věnuje i Komise jurymanů SCF, která v zářijové Filatelii vypsal výběrové řízení na funkci svazového jurymana pro tento obor.

ZNALCEKÁ HLÍDKA

Tabulka se znaky je na další straně.

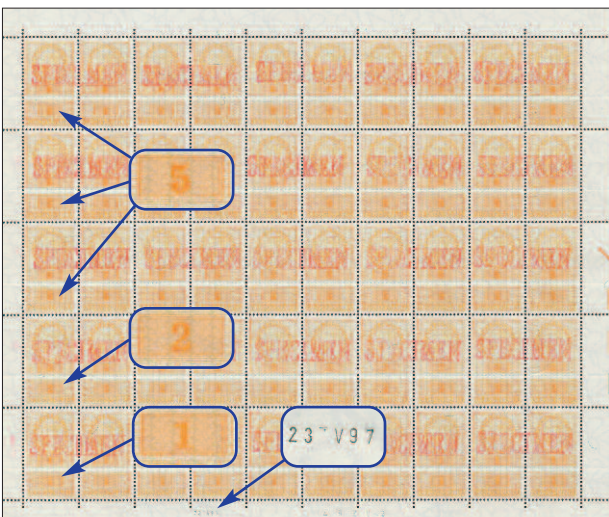
(2) *Odchýlím svobodu na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, a) spáchaní čin uvedený v odstavci 1 ve znění rozsahu, nebo b) získal-li takový čin zvláštní prospěch.* Společně poštovních a kolikových známek (není to síce výslovně uvedeno, ale rozumní se samo sebou, že zákonodárci měli na mysli vyhradit poštovní resp. fiskální nepoužitelné platné známky a koliky ČR) je podle mého názoru určitým anachronismem, protože kolikové známky zůstávají stvrzeními za platby provedené vůči státní pokladně resp. vůči státním orgánům, známky poštovní jsou vlastně poukazkami na čerpání služeb kolikové státu, ale státního podniku (navigace s perspektivou brzkého přechodu na formu akciové společnosti) a není tedy důvod jim poskytovat privilegiovanou ochranu. Takové ochrany totiž nepožádají ani jiné poukazy na služby dalších obchodních podniků ve faktickém vlastnictví státu, jako jsou například poštovního zákona může za spření určitých podmínek na trhu působit i nestátní subjekt, pro nějž by ústřední orgán státní správy rovněž vydal poštovní známky. Ale to už je otázka spíše pro legislativu a našeho oboru se dotýká jen okrajově.

Na dnešním příkladu jsme si ukázali, že se nebezpečnými padělky se můžeme setkat i v relativně novém oboru fiskální filatelie – a je tedy třeba být na to připraveni. Této problematice proto už dlejší dobu věnuje pozornost Komise značek SCF¹⁾, v jejím rámci působí například odborové členství pan Jiří Bouček, zaměřený právě na problematiku kolikových známek a dalších fiskálních cenin (včetně květinové Filatelii však jako příloha jeho katalogů kolikové známky 1854 – 1918 a spolupracoval se mnou i při přípravě tohoto dnešního článku). Není však v rámci naší komise jediný, kdo by se k pravosti českých koliků mohl kvalifikovaně vyjádřit. Protože jsou uštěhý v pražské Poštovní tiskárně cenin prakticky stejně jako naše známky zhotovované technikou OT+HT, mohou se jim samozřejmě zabývat i znalci zaměřenými na známky České republiky. A bude to možná potřeba. Ze to už očekáváte, že na Svaz filatelistů se jako na značkový ústav ve smyslu zákona o značkách a tlumočnických budou obracet státní orgány se žádostí o znalce vyjádření ve věci výskytu padělaných platných kolikových známek, jejcizně dnešní ukazka je zřejmě jen první rozpoznanou vlnou.

	Pravá	Padělek
Obraz	rotační ocelotisk	ofset
Podtisk	hlubotiskový podtisk v celé ploše obrazu – šedozelené lipové listy s méně jasnými obrysy	ofsetový podtisk v celé ploše obrazu – světle zelené lipové listy s ostrými obrysy
Štítek	v UV záření svítí žlutooranžově; číslice ostrá	v UV záření svítí oranžově; číslice matná
Papír	slabší bílý, v UV záření fialový, zepředu s tmavě zelenými opticky neaktivními vlákny v hmotě papíru, a dále s na denním světle „neviditelnými“, ale v UV záření zřetelnými vlákny svítícími žlutě	silnější nažloutlý, v UV záření fialový, z obou stran s natištěnými napodobenými opticky aktivními vlákny (na denním světle jsou světle zelená, v UV záření žlutá)
Průsvitka	vytlačena v hmotě papíru, nachází se na celé ploše archu, na černém podkladu je viditelná z přední i zadní strany známky, v průhledu je z obou stran světlejší než okolní papír	tvar průsvitky je natištěn ofsetem na zadní straně pod lepem, není provedena na celé ploše archu (někdy v okrajích chybí), na černém podkladu není viditelná z přední strany známky (ale je „viditelná“ z její zadní strany), v průhledu je z obou stran tmavší než okolní papír, na denním světle zezadu šedoolivová, v UV záření fialová
Lep	slabě nažloutlý, lesklý, provedený na celé ploše přepážkového archu	bílý, matnější, provedený jen na ploše známek v archu (v okrajích chybí)
Perforace	rámcová (pravidelné rohy známek)	řádková (nepravidelné rohy známek)
Průsek	silně vytlačený, často spíše hrubý, mírně nepravidelný a nedokonale provedený (stopy opotřebení nožů), rozměr cca 11 (tedy 11 čárkových /často spíše bodových/ proseknutí a mezer na 2 cm lišty)	jen slabě viditelný, jemný a pravidelný, dobře provedený, rozměr cca 10 (tedy 10 čárkových proseknutí a mezer na 2 cm lišty)

Úpravě archů se věnuje ust. 2, které říká: „Kolkové známky ve všech hodnotách se vytisknou na samostatných tiskových listech.“

A právě tohle se ukázalo jako problém. Tiskárna pro většinu hodnot použila stejné tiskové válce, jakými dosud každoročně dotiskovala potřebné hodnoty emise předchozí. Bylo to samozřejmé, osm z deseti hodnot nijak nezměnilo podobu ani úpravu archů. Použity však byly i válce pro hodnoty nejnížší, tedy 1, 2 a 5 Kč, obsažené v archu společně, i když hodnota 2 Kč už byla z vydání vyřazena a všechny zbývající hodnoty měly být tištěny samostatně. Vznikly tak tedy archy obsahující opět všechny tři hodnoty, jako tomu bylo u vydání předchozího, ale se správným oranžovým barevným podtiskem hodnotových štítků.

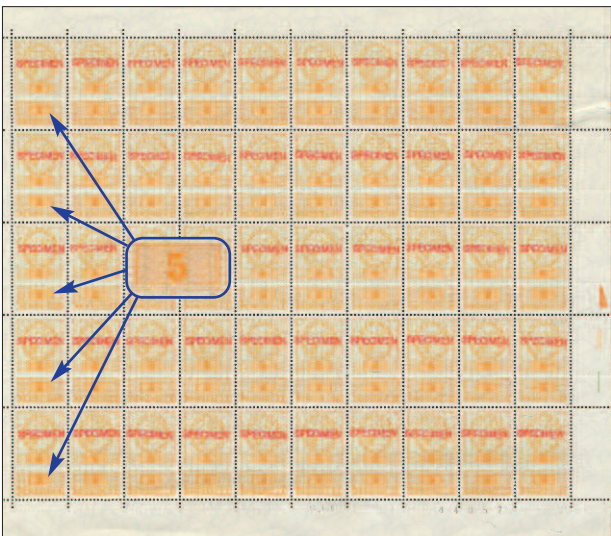
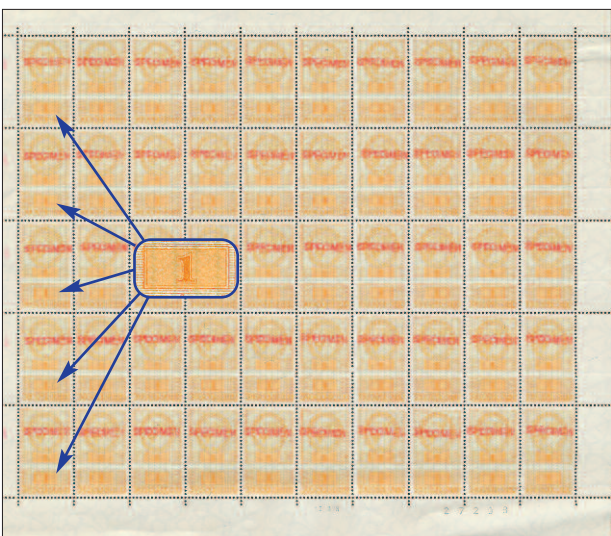

Tisk všech kolků byl prováděn rotačním ocelotiskem v kombinaci s hlubotiskem na rotačních lisech Wifag. Dochované archy se soutiskem tří hodnot byly vytištěny 23. května 1997, jak je uvedeno v datu na jejich dolním okraji. Z toho lze soudit, že šlo o tisk z doby, kdy ještě nebylo známo vyřazení hodnoty 2 Kč a požadavek na tisk obou zbývajících hodnot samostatně. V archivu PTC se dochovaly dva archy se soutisky, s po sobě jdoucími lichými pořadovými čísly (48291 a 48293), jeden s červenými a jeden s černými přetisky SPECIMEN (archy byly předány k uložení do dvou různých útvarů PTC a tam opatřeny přetisky; každý z útvarů k tomu používal jinou barvu). Jsou k nim připojeny interní Dodací listy tiskárny, uvádějící číslo zakázky 97 210 (97 znamená rok zadání zakázky a 210 její pořadové číslo v daném roce) a číslo archu, s datem předání 28. 5. 97. Bližší informace se nedochovaly, protože výrobní sáčky 2. emise z let 1997-8 (uchovávané jinde) byly zničeny při povodni v roce 2002. Kolik bylo vytištěno archů se soutisky hodnot, nevíme, pokud šlo o větší počet, byly zjevně skartovány, protože až dosud hodnota 2 Kč nebyla předložena (zmíněné dva archy jsou tedy první známým výskytem).

Na základě konkretizované objednávky ministerstva financí byly poté pro tisk hodnot 1 a 5 Kč zhotoveny nové válce, kterými byly obě hodnoty tištěny samostatně, stejně jako ostatní hodnoty emise. V archivu PTC se dochovalo po jednom archu od každé hodnoty, u obou s datem tisku 12. 2. 98 (tedy dva a půl měsíce po dni vydání emise; šlo však o hodnoty jen málo používané a navíc v té době byly ještě dopotřebovávány kolky emise předchozí, která platila do 30. 6. 1998). Z přiložených dodacích listů vyplývá, že kolek hodnoty 1 Kč měl za-

kázkové číslo 98 204 a kolek 5 Kč číslo 98 203 – obě hodnoty tedy byly objednány až v roce 1998, tedy nejmeně měsíc (a spíše tři měsíce) po vydání emise.

těmito novými válci (což komplikuje snahu určit, kdy byly vlastně vydány).

V seznamu „Stálé pomůcky – Molety“, vedeném průběžně v PTC, je u molety č. 933, která obsahovala společně kolkové známky 1, 2 a 5 Kč, uvedena poznámka „Poslední pohyb II/1998“. To posiluje předpoklad, že samostatné tiskové válce pro hodnoty 1 a 5 Kč byly zhotoveny až počátkem února 1998 a k úředně uváděnému dni vydání nebyly ještě vytištěny.

Ostatní hodnoty byly tištěny z původních válců jako předchozí emise 1993, z toho u hodnot 10, 30, 100 a 1000 Kč šlo o válce zhotovené v roce 1993 a u hodnot 20 a 50 Kč o válce zhotovené v roce 1996.

Ve zmíněném přehledu je uvedeno, že společná moleta pro hodnoty 200 a 500 Kč byla použita v červnu 1998, není tedy vyloučeno, že pro tyto hodnoty (jednu nebo obě) byly zhotoveny nové válce, přičemž není jasné, zda první část nákladu druhé emise byla tištěna válci původními, nebo zda byl jejich tisk zahájen až

Stálé pomůcky - MOLETY (stav

Pořad. číslo	Název zakázky	Nominální hodnota	číslo molety	poslední pohyb
83	Kolek	30,- / 10,-	931	př. VII.1993
84	Kolek	200,-/500,-	927	VI.1998
85	Kolek	100,-	922	př. VII.1993
86	Kolek	20,- / 50,-	930	VIII.1996
87	Kolek	1,- / 2,- / 5,-	933	II.1998
88	Kolek	1000,-	916	př. VII.1993

Všechny další archy různých hodnot nové emise, dochované v archivu PTC, nesou datum tisku z roku 1997, a to v rozmezí 26. 5. – 8. 12.

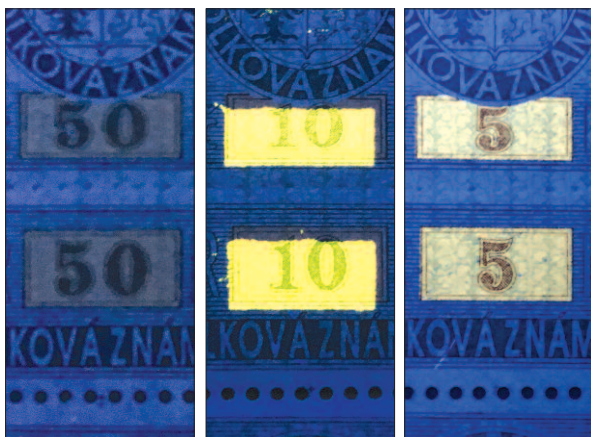
O nově zavedeném **ochranném prvku** hovoří ust. 4 zmíněné vyhlášky: „Kolkové známky všech hodnot jsou zabezpečeny proti padělání speciální barvou, která svítí pod UV lampou a mění odstín při kopírování. Barva je umístěna jako podtisk obdélníčku s hodnotou kolkové známky na vrchním i spodním dílu.“

Některé z hodnot v archivu PTC jsou obsaženy vícekrát, přičemž se vzájemně liší podobou tohoto nového bezpečnostního prvku – podtisku hodnotových štítků. Rozdělit je lze do tří skupin:

První má podtisk provedený barvou, která **není opticky aktivní** (v UV záření **nesvítí**).

Druhá má přes opticky neaktivní štítky proveden knihtiskový **přetisk** (ve tvaru obdélníčku) opticky aktivní barvou, která v UV záření **svítí žlutě**.

Třetí skupina má podtisk štítků provedený **opticky aktivní** barvou, která v UV záření **svítí oranžově**.

nesvítí

žlutý přetisk

oranžový tisk

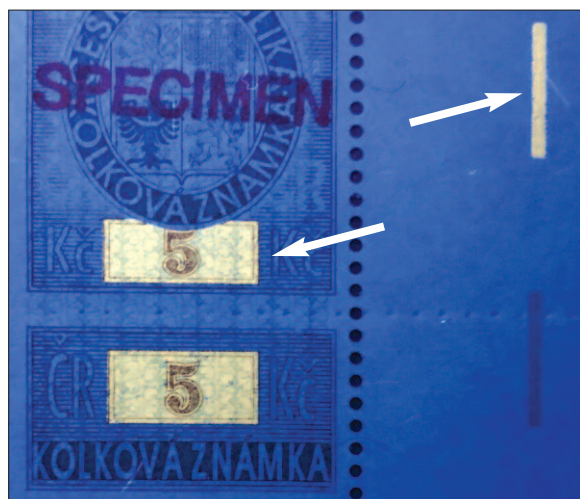
O tom, že přetisky na „nezářící“ štítky byly provedeny knihtiskem, svědčí slabé protlačení obdélníků na zadní straně archů. Že šlo o akci dodatečnou dosvědčuje dvojice archů hodnoty 10 Kč, tištěná ve stejný den 8. 12. 97, z nichž jeden má štítky opticky neaktivní a druhý má přes ně proveden opticky aktivní přetisk.

Ještě názornější je to na jednom z archů hodnoty 50 Kč, kde je knihtiskový, žlutě zářící přetisk proveden v posunutém poloze a pod ním je zřetelně vidět původní oranžový nezářící tisk. Na pravém okraji archu je přitom příslušná autotronová hlubotisková značka vytištěna původní „nesvítící“ barvou.

Zkoumání je třeba provádět pod UV lampou (s modrou trubicí), protože se nelze spolehnout na pouhé decentrování podtisku štítku – na zmíněném archu 10 Kč jsou mírně posunuty původní oranžové podtisky (v důsledku nepřesného soutisku v rotačce) i nové přetisky (v důsledku mírně kolísajícího ořezu archů, znemožňujícího jejich přesné naložení do knihtiskového stroje).

Žlutý, opticky zjasněný knihtiskový přetisk; díky jeho posunutí poloze pod ním vidíme původní oranžový podtisk provedený opticky neaktivní hlubotiskovou barvou. Příslušná oranžová autotronová značka na okraji archu nesvítí.

Oranžový podtisk provedený opticky aktivní hlubotiskovou barvou. Příslušná oranžová autotronová značka na okraji archu svítí.

Jak k této situaci došlo, není snadné zjistit – už jsem zmínil, že výrobní sáčky kolků z roku 1997 se nedochovaly a někteří pamětníci už nežijí, nebo si na situaci nevzpomínají. Dotazováním a průzkumem souvisejících pramenů jsem došel k závěru, že chyba byla v komunikaci mezi odborem přímých daní ministerstva financí, který byl objednatelem kolků, a Poštovní tiskárnou cenin. Ta zřejmě obdržela (resp. opatřila si) neúplné informace zejména o potřebě zhotovit podtisk

hodnotových štítků opticky aktivní barvou (a zpočátku rovněž o požadavku, aby nejnižší hodnoty byly tištěny samostatně). Vyhláška č. 264/97, která to konkrétně uváděla, vyšla až 9. 10. 1997, kdy už byla část nákladu některých hodnot vytištěna a připravena k distribuci – a nejspíš dokonce distribuována. Když se na to přišlo, tiskárna na zbylou zásobu (a nejspíš i na neprodané archy vrácené z distribučních skladů) dotiskla knihtiskové obdélníčky a další náklady pak tiskla už požadovaným způsobem, tedy rovnou opticky aktivní barvou.

Pokud je tento předpoklad správný, v praxi byly po určitou (zřejmě krátkou) dobu používány kolký s hodnotovými štítky nesvítícími, a kolký se štítky opatřenými knihtiskovým, opticky aktivním přetiskem. Kolik jich bylo a kterých hodnot se to týká, zatím nevíme, a není jasné, zda to vůbec půjde zjistit (například průzkumem záznamů ministerstva financí a samozřejmě prohlídkou použitých kolků z archivů). Lze však odhadovat, že obě tyto skupiny, pokud se v praxi vyskytly, tvoří jen malou či dokonce nepatrnou část celkového nákladu, jehož drtivou většinu tvořila podoba standardní, tedy s hodnotovými štítky vytištěnými opticky aktivní hlubotiskovou barvou svítící v UV záření oranžově.

Problémem přitom je, že kolký emise 1997 se mezi sběrateli vyskytují jen v nepatrném počtu, a to neupotřebené i razítkované. První pro vysoký nominál série, druhé jsou dosud uloženy spolu s listinami v archivech úřadů, notářství a soudů. To komplikuje studium a brání v přesnějším stanovení tržních cen.²⁾

Pro budoucí badatele na tomto poli proto zařazuju tabulku, v níž uvádím údaje zjištěné z 15 dochovaných archů v archivu PTC (všechny jsou opatřeny vodorovnými přetisky Specimen, a to ve třech různých podobách – velký nápis přes 2 známky černě nebo červeně, nebo malý nápis přes jednu známku červeně) a k nim připojených dodacích listů.

Přehled dosud známých archů

Nominál Kč	číslo		datum		štítky v UV záření
	zakázky	archu	tisku	výdejky	
1 + 2 + 5	97 210	48291	23.5.97	neuvedeno	nesvítí
		48293	23.5.97	28.5.97	nesvítí
1	98 204	27298	12.2.98	17.2.98	svítí oranžově
5	98 203	44857	12.2.98	17.2.98	svítí oranžově
10	97 237	96345	8.12.97	13.1.98	nesvítí
		08239	8.12.97	22.12.97	svítí žlutě (přetisk)
30	97 238	78769	26.11.97	3.12.97	nesvítí
		92391	27.11.97	13.1.98	svítí žlutě (přetisk)
50	97 207	47495	29.5.97	neuvedeno	nesvítí
		47496	29.5.97	neuvedeno	nesvítí
		34270	29.5.97	13.1.98	svítí žlutě (přetisk)
100	97 208	56005	30.5.97	neuvedeno	nesvítí
		56009	30.5.97	neuvedeno	nesvítí
1000	97 209	57990	26.5.97	28.5.97	nesvítí
		57992	26.5.97	neuvedeno	nesvítí

²⁾ V archivu PTC se dochovalo 77 zakázkových sáčků z let 1999 – 2010, s údaji o dotiskování jednotlivých hodnot v uvedeném údobí. Vyplyvá z nich, že hodnota 1 Kč nebyla dotiskována vůbec (její využití bylo v praxi nepatrné), hodnota 5 Kč třikrát (2003, 2005 a 2010), ostatní hodnoty vícekrát. Značně rozdílné jsou i počty dotiskovaných archů, a tedy celkové náklady jednotlivých hodnot.

Z údajů v tabulce lze vyvodit určité předpoklady. Z čísel zakázek uvedených na dodacích listech vyplývá, že hodnoty 50, 100, 1000 a 1+2+5 Kč byly objednány (resp. zařazeny do výroby) v květnu 1997, a protože tato čísla jdou za sebou v řadě (97 207 až 97 210) a nezahrnují hodnoty 200 a 500 Kč, není vyloučeno, že ty byly objednány později (možná až v roce 1998). S nevelkým časovým odstupem následují pořadová čísla zakázek 97 237 a 97 238 pro hodnoty 10 a 30 Kč, čímž je řada nominálních hodnot (až na dvě výše zmíněné – 200 a 500 Kč – a na hodnotu 20 Kč) uzavřena. Hodnoty 10 a 30 Kč však byly (podle dat na dochovaných arších) tištěny až koncem listopadu, resp. začátkem prosince 1997, tedy po datu vydání emise.

V katalogích by tedy mělo být uvedeno upřesnění: „Hodnoty 1 a 5 Kč byly vydány až v únoru 1998, hodnoty 10 a 30 Kč v prosinci 1997, u hodnot 20, 200 a 500 Kč není přesné datum vydání známo.“ (Uvedené předpoklady by mohly potvrdit dodací listy uložené v archivu ministerstva financí, a naopak vyvrátit případné nálezy kolků uvedených hodnot použitých co nejdříve po datu 1. 11. 1997.)

V každém případě naše dnešní zjištění o trojí podobě kolkových známek emise 1997 bude nutně zohlednit v katalogových záznamech – u příslušné nominální hodnoty bude třeba vést jednu, dvě nebo tři varianty, podle toho, co bude dalším studiem objasněno. A pro čtenáře našeho časopisu jde o dobrý tip, že si mají každý kolek s oranžovým hodnotovým štítkem, na který naráží, prohlédnout pod UV lampou – protože, co když...

„Standardní“ podoba kolkových známek druhé emise, jak byly používány k fiskálním účelům. Podtisk hodnotového štítku je proveden oranžovou hlubotiskovou barvou, která v UV záření (modrá trubice) emituje oranžové světlo.

ZAKÁZKOVÝ SÁČEK
PTC
PRÁHA

Číslo zakázky: 97 207

Objednatel: ALKOHOL

Objednané zboží:

Hodnota	Číslo	Objednané množství	Objednaná cena	Objednaná hodnota
50 Kč	97 207	1000	50 000	50 000
100 Kč	97 208	1000	100 000	100 000
1000 Kč	97 209	1000	1 000 000	1 000 000
1+2+5 Kč	97 210	1000	10 000	10 000

1000 Kč

Nejstarší a nejnovější dochovaný zakázkový sáček.

ZAKÁZKOVÝ SÁČEK
PTC
PRÁHA

Číslo zakázky: 97 237

Objednatel: ALKOHOL

Objednané zboží:

Hodnota	Číslo	Objednané množství	Objednaná cena	Objednaná hodnota
10 Kč	97 237	1000	10 000	10 000
30 Kč	97 238	1000	30 000	30 000

1000 Kč

DODACÍ LIST č. zak.: 97 207

Název zakázky: KOLKY - 1000 Kč

Objednatel: P. TRAVY

Proti balení/ve v balení: 58 992

Proti kasi celkem: 113

Datum vyfaktování a odeslání:

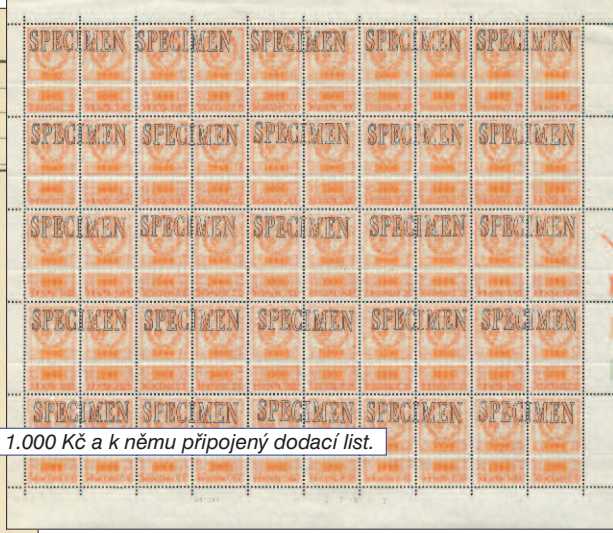
Vykazatel: L

Právě (guarant/podpis):

Fakos:

z. skladního průkazu:

z. 0022

Arch nejvyšší hodnoty 1.000 Kč a k němu připojený dodací list.

„Desková značka“ přetiskové desky.

